

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-10-05
Meddelad i Linköping

Mål nr
4642-16

SÖKANDE

Villa Sofia äldreboende & omsorg AB, 559045-8526
Passadvindsvägen 16
582 74 Linköping

Ombud: Advokaten Walter Sköldstam
Annot Advokatbyrå AB
Gamla Rådstugugatan 30
602 24 Norrköping

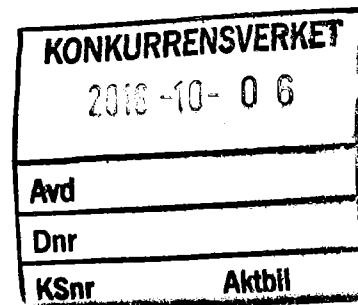
MOTPART

Linköpings kommun

Ombud: Juristerna Jenny Björkholm och Jan-Erik Nilsson
Linköpings kommun
581 81 Linköping

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göra om.

Dok.Id 262855

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag-fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Linköpings kommun (kommunen) genomför upphandlingen "Entreprenadavtal HVB-hem riktat till ensamkommande barn/ungdomar" med diarienummer ON 2016-147. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om förenklat förfarande. Kommunen beslutade den 27 juni 2016 att tilldela entreprenadavtal till Polstjärnan i Sverige AB, Paloma AB, Linköpings stadsmisson AB, Bobau AB och Linköpingsgårdar AB. De två anbudena från Villa Sofia äldreboende & omsorg AB (Bolaget) förkastades med motiveringen att anbudsformulären saknade underskrift, vilket var kvalificeringskrav.

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Kommunen anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Bolaget

Upphandlingen avser ett på förhand icke till omfattningen fastlagt behov av boendeplatser för ensamkommande barn/ungdomar. Enligt avsnitt 1.2 jämfört med avsnitt 1.7 i förfrågningsunderlaget är inte behovet fastställt utan platser kommer att avropas hos leverantör efter behov varmed ersättning utgår för belagda platser enligt en fast ersättning. Enligt avsnitt 1.4 i förfrågningsunderlaget kan ramavtalet potentiellt löpa på sex år. Detta utgör ett brott mot LOU. Några särskilda skäl för längre avtalstid än fyra år föreligger inte.

I avsnitt 1.7.5 förfrågningsunderlaget anges att avtal med flera utförare efterfrågas. I avsnitt 3.4 anges att tilldelning av uppdrag, det vill säga avrop under avtalstiden, grundas på en bedömning av vad som är ändamålsenligt och lämpligt utifrån ungdomens bästa. Detta uppfattas som att kommunen önskar kunna välja fritt bland antagna leverantörer med stöd av detta som en särskild fördelningsnyckel. De hem som efterfrågas har inte den variation eller någon särskild kompetens som skiljer sig åt som skulle motivera någon form av behovsplacering. Det handlar snarare om att kommunen verkar ha ett behov av att kunna välja bland flera utförare, vilket skulle kunnat ske om leverantörerna hade rangordnats i stället. Någon grund för att kommunen fritt ska kunna välja leverantör att avropa ifrån finns inte. Det handlar inte heller om att barns/ungdomars behov i sig skulle vara så unikt att det måste vara styrande för valet av boende. Kommunen har inte angett att det är barnets/ungdomens eget val som ska styra valet av boende. För att en fördelningsnyckel ska vara godkänd måste den objektivt kunna bedömas och får inte ge utrymme till godtycke. Den enskildes behov måste kunna klargöras och objektivt matchas mot villkoren i fördelningsnyckeln. Kommunen har inte angett några skäl eller villkor i övrigt som skulle vara styrande för dess val av boende mellan antagna leverantörer vid avrop. Förfarandet att kommunen fritt kan välja mellan antagna ramavtalsleverantörer vid avrop står således i strid med 5 kap. LOU.

I avsnitt 1.9.3 i förfrågningsunderlaget anges att utvärdering sker genom modellen i punkten 1.9.4 samtidigt som sammanträde och besök eventuellt kan komma att ske med och hos anbudsgivarna. Detta utgör en transparensbrist i och med att anbudsgivare inte har kunnat förutse hur anbudet ska utformas med hänsyn till dess eventuella fördjupade bedömningar samt vad som i så fall skulle tillmätas betydelse, vilket potentiellt även öppnar upp för godtycke. Vidare framgår det inte hur en fördjupad bedömning förhåller sig till utvärdering enligt punkten 1.9.4. Oaktat att utvärderingsmodellen står i strid mot transparensprincipen så har

kommunen inte följt förfrågningsunderlaget i och med att leverantörerna inte har rangordnats och utvärderats mot dessa kriterier, vilket innebär att förfrågningsunderlaget även är motsägelsefullt kring hur leverantörerna ska bedömas och hur de förbehåller sig till varandra.

I avsnitt 1.9.4 i förfrågningsunderlaget anges en utvärderingsmodell som brister i transparens i och med att det inte har varit möjligt att kunna förstå vad som tillmäts betydelse närmare i de allmänt hållna kriterierna om tydlighet, kreativitet, rimlighet m.m. Detta har möjliggjort ett alltför stort godtycke. Det har inte varit möjligt att veta vad som utvärderas närmare och därmed inte heller varit möjligt att bedöma vilken omsorg som skulle läggas på att över huvud taget delta i upphandlingen.

Vidare anges det i punkten 1.9.4 enbart att poängsättning ska ske om upphandlingen resulterar i flera godkända anbud. Klart är att poängsättning ska ske, och således rangordning, om det finns fler än ett anbud som uppfyller alla obligatoriska krav. Så har inte skett. Kommunens förklaring att den kan välja poängsättning och rangordning om det skulle finnas för många anbudsgivare finns det inget stöd för i förfrågningsunderlaget.

Har en upphandlande myndighet ställt upp en modell för rangordning och utvärdering så måste den givetvis följas, något annat utgör ett brott mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen.

I avsnitt 1.7.8 i förfrågningsunderlaget anges att anbud i pappersformat inte accepteras. Allt ska ske via e-avrop.com och elektroniskt anbud ska lämnas via nämnd webbtjänst av behörig person. Vidare anges att detta sker genom att ett konto skapas hos e-avrop. I frågor och svar den 9 maj 2016 anger en frågeställare att det är fel på formuläret när det ska undertecknas elektroniskt. Till svar angav kommunen att det gick att skriva ut och skriva på och sedan skanna in. Den 17 maj, tre dagar innan anbudstidens utgång,

publicerade kommunen ett nytt meddelande i frågor och svar varvid det angavs att det publicerats ett nytt anbudsformulär. Detta förstods som att förfrågningsunderlaget gällde om att allt skulle ske elektronsikt via e-avrop. Frågor och svar tolkades som att det tidigare var fel på anbudsformuläret elektroniskt och att det då i stället gick bra att skanna in "handifyllda" papper i stället för att fylla i elektroniskt på e-avrop men att detta avhjälpes med det nya formuläret som publicerades på e-avrop den 17 maj. Detta till trots blev företrädaren något osäker på om det gick bra att fylla i namnet, det vill säga underteckna elektroniskt via e-avrop genom ifyllnad av formulär (kopplat till registrerat användarkonto enligt förfrågningsunderlaget). Företrädare kontaktade då den 19 maj angiven kontaktperson per telefon och fick till svar att det var okej att underteckna elektroniskt och att det också fanns information om allt detta på e-avrop under frågor och svar. Företrädare kände då sig trygg med att skriva sitt namn i anbudsformuläret elektroniskt på e-avrop. Detta till trots förkastades båda anbuden på grund av att anbudsformulären påstods sakna underskrift. Detta är felaktigt i och med att det står strid i med vad som anges i förfrågningsunderlaget, frågor och svar samt utifrån vad kontaktpersonen uppgav. Det finns inte heller angivet att det är egenhändigt undertecknande som avses. I vart fall utgör kommunens förfarande och upphandlingens utformning en sådan transparensbrist kring hur anbud ska lämnas med undertecknade att det också i sig är skäl för att upphandlingen ska göras om.

Kommunen

Efter tilldelningsbeslut den 21 juni 2016 uppmärksammades att enstaka filer som hade bifogats anbud i upphandlingen inte beaktades vid utvärderingen på grund av tekniska problem. En ny utvärdering gjordes som omfattade allt inlämnat material för samtliga anbud. Vid den nya utvärderingen uppmärksammades att Bolaget till sitt anbud avseende Tröskaregatan hade bifogat en IVO-ansökan. Anbudet var dock inte undertecknat av behörig

företrädare, vilket medförde att anbudet ändå inte kunde godkännas. När ett nytt tilldelningsbeslut fattades tydliggjordes att underskrift saknades beträffande Bolagets båda anbud.

Vad Bolaget anför avseende gränsen på fyra år för ramavtal saknar relevans då upphandlingen inte är en ramavtalsupphandling utan en upphandling av tjänst/tjänsteentreprenad, vilket framgår av avsnitt 1.2 i förfrågningsunderlaget. Hela boendeenheter upphandlas och avtalas. Antagna anbud får betalt för samtliga platser som avtal tecknats för, ersättningen är dock olika hög för belagd respektive icke-belagd plats.

Bolaget anför att kommunens önskemål är att fritt välja bland antagna leverantörer på grund av att det i avsnitt 3.4 i förfrågningsunderlaget anges att avrop under avtalstiden grundas på en bedömning av vad som är ändamålsenligt och lämpligt utifrån ungdomens bästa. Alla anbud som uppfyllde i förfrågningsunderlaget uppställda krav antogs, vilket visar på att anbuden inte fritt antogs.

Vidare anför Bolaget att det inte handlar om att barns/ungdomars behov i sig skulle vara så unikt att det måste vara styrande för valet av boendet. Denna uppfattning delas inte. En kommun ansvarar för att ensamkommande barn får det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen. Med det avses att socialtjänsten är ansvarig för att utreda barnets behov, fatta beslut om insatser, placera i lämpligt boende, se till att barnet får tillgång till skolundervisning samt verka för att barnet får tandvård och hälso- och sjukvård. Det finns avtal med ett flertal boenden för ensamkommande barn. För att uppnå bästa levnadsvillkor för det enskilda barnet måste en placering på ett av dessa utgå från barnets individuella behov. Hänsyn inför val av boende ska därför tas utifrån flera olika faktorer. Den gruppkonstellation som finns på boendet, d.v.s. bl.a. åldersfördelning, kön, och i viss mån kulturtillhörighet, avstånd till skola, god man och övriga insatser som spelar

en stor roll i barnets liv ska beaktas i val av boende. Barn över 15 år ska även samtycka till en placering och vara delaktig i utformandet av genomförandeplan. Skrivningen är alltså nödvändig för att skyldigheterna enligt socialtjänstlagen ska uppfyllas.

Att den upphandlande myndigheten eventuellt kan träffa anbudsgivare eller besöka de lokaler som offereras påverkar inte utvärderingen. Ingen ny information får tillföras vid dessa tillfällen. Att möjligheten förbehålls och att information om denna lämnas i förfrågningsunderlaget kan inte anses strida mot transparensprincipen.

Avsnitt 1.9 i förfrågningsunderlaget handlar om hur prövning av anbud kommer att ske. Punkten 1.9.1 berör kvalificering. Vidare följer det av 1.9.2 att de anbudsgivare som klarat kvalificeringsfasen går vidare till nästa steg, som innebär kontroll att anbudet uppfyller uppställda obligatoriska krav samt att avtalsvillkoren accepteras. Därefter sker det, vid behov, en utvärdering och rangordning av de anbud som kvarstår. Utvärdering och rangordning sker bl.a. enligt det i avsnitt 1.9.4 föreskrivna. Det framgår att om upphandlingen resulterar i flera godkända anbud, som tillsammans erbjuder fler boendeplatser än efterfrågat, kommer anbuden att poängsättas och rangordnas efter antalet poäng som erhålls genom utvärderingskriterierna ”språkkompetens” samt utvecklingsfrågan.

Utvecklingsfrågan går ut på att anbudsgivaren ska ange hur denne avser att arbeta för att ungdomar på ett naturligt sätt integreras i samhället.

Utvecklingsfrågan bedöms utifrån tydlighet, konkretion, nytänkande, långsiktighet och rimlighet. Avsnitt 1.9 är utformat på så sätt att det tydligt framgår hur anbudet ska utformas samt vad som ska utvärderas. Det framgår till och med hur utvecklingsfrågan kommer att bedömas samt utifrån vilka kriterier. Kriterierna har inte kunnat förklaras på ett tydligare sätt utan att det hade satt ord i mun på anbudsgivarna. Genom att ange kriterierna så har anbudsgivarna fått tillräcklig och adekvat information om hur

utvecklingsfrågan kommer att bedömas. Med ledning av det inskickade anbudet, synes det ha varit som så att bolaget har förstått hur anbudet skulle utformas i den delen.

Samtliga krav måste vara uppfyllda för att ett anbud ska kunna ingå i den slutliga värderingen. Anbudsgivare som inte uppfyller kraven, utesluts från utvärderingen i upphandlingen. Bolagets anbud uppfyller inte kraven. Av avsnitt 1.6.2 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudsformuläret ska lämnas in samt vara undertecknat av behörig företrädare hos bolaget. Den aktuella upphandlingen har genomförts elektronsikt via tjänsten www.e-avrop.com. Enligt avsnitt 1.7.3 ska eventuella frågor samt begäran om förtydligande ställas via e-avrop. Svar och kompletteringar publiceras via tjänsten senast sex dagar före sista anbudsdag och är tillgängliga för alla som är med i upphandlingen. I svar den 9 maj klargjordes att anbudsformuläret ska skrivas ut och undertecknas samt därefter scannas och skickas via e-avrop. Det stämmer att ett nytt anbudsformulär publicerades den 17 maj på grund av tekniska problem med det första anbudsformuläret. Det formuläret var dock identiskt med det tidigare. Det finns därför inte något som skulle tyda på att undertecknandet skulle ske på något annat sätt än i det första formuläret. Eftersom det den 9 maj klargjordes hur undertecknandet skulle ske, ansågs det inte vara nödvändigt att publicera samma svar den 17 maj. Det framgår av samma avsnitt i förfrågningsunderlaget att anbudsgivare själva måste kontrollera om några svar på inkomna frågor, förtydligande eller kompletteringar har publicerats. Det är endast svar, förtydligande och kompletteringar som är bindande. Det framgår för övrigt tydligt av anbudsformulärets ruta för nämnda uppgifter hur den ska fyllas i.

Bolaget var i kontakt med upphandlingens kontaktperson vid två tillfällen. Vad Bolaget anför om samtalen stämmer inte. Kontaktpersonen informerade

om att anbud hanterades elektroniskt och hänvisade till Upphandlingscenter avseende frågan om underskrift.

Det framgår inte explicit av förfrågningsunderlaget att det är egenhändigt undertecknande som avses. Det är vanligt förekommande att upphandlande myndigheter kräver att anbudet ska vara undertecknat. Det framgår med all tydlighet för en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare att endast skriftliga underskrifter godtas. Det bör även noteras att övriga elva anbudsgivare undertecknade anbudet på korrekt sätt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingen ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet beaktas.

Förvaltningsrättens bedömning

Krav på undertecknande

Bolaget har gjort gällande att förfrågningsunderlaget brister i transparens avseende hur anbud ska lämnas eftersom någon anvisning om egenhändig undertecknande av anbudsformuläret inte lämnats på ett entydigt sätt.

Det finns inte någon bestämmelse i LOU som anger att ett anbud ska vara undertecknat för att vara giltigt. Om en upphandlande myndighet har uppställt krav på att anbud ska vara undertecknat på visst sätt blir det dock ett formkrav för anbudets giltighet. Av likabehandlingsprincipen följer att en upphandlande myndighet inte kan efterge eller bortse från sådana krav som uppställts i förfrågningsunderlaget (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 37).

Av punkten 1.6.2 förfrågningsunderlaget framgår att anbudsformulär undertecknat av behörig företrädare hos anbudsgivaren ska lämnas. I punkten 1.7.8 anges bl.a. att anbud i pappersformat inte accepteras och att anbud ska lämnas elektroniskt via www.e-avrop.com.

Vidare ansvarar anbudsgivaren, enligt punkten 1.7.3 förfrågningsunderlaget, för att kontrollera om några svar på inkomna frågor, förtydliganden eller kompletteringar har publicerats. Därtill framgår att endast svar, förtydliganden och kompletterande information som lämnats via www.e-avrop.com är bindande.

Kommunen har den 9 maj 2016 via verktyget frågor och svar angett att anbudsformuläret ska skrivas ut och undertecknas samt därefter skannas och lämnas via e-avrop enligt anvisningar i förfrågningsunderlaget. Med anledning av detta förtydligande anser förvaltningsrätten att kommunen

tillräckligt klart och tydligt preciserat vad som krävts för att uppfylla kravet på undertecknande av anbudsformuläret.

Enligt förvaltningsrätten medför inte den omständigheten att kommunen den 17 maj 2016 publicerade att ett nytt anbudsformulär att kravet på undertecknande i punkten 1.6.2 förfrågningsunderlaget inte skulle gälla. Därtill är det nya anbudsformuläret identiskt med det tidigare. Vidare finner förvaltningsrätten att det inte heller har kommit fram att kommunen uppgett att kravet kan uppfyllas på något annat sätt än genom egenhändigt undertecknande av anbudsformuläret.

Mot bakgrund av ovanstående finner förvaltningsrätten därmed att kravet på undertecknande inte står i strid mot principen om transparens eller på annat sätt är oförenligt med det upphandlingsrättsliga regelverket.

Bolagets anbudsformulär har inte egenhändigt undertecknats. Därmed är ett obligatoriskt krav i upphandlingen inte uppfyllt och kommunen har med beaktande av likabehandlingsprincipen till följd av detta haft fog för att inte kvalificera Bolagets anbud.

Förfrågningsunderlaget

Bolaget gör även gällande att förfrågningsunderlagets föreskrifter om utvärdering strider mot principerna om likabehandling och transparens. Vidare framhålls att kommunen fritt kan välja mellan antagna leverantörer vilket står i strid med 5 kap. LOU. Därtill anför Bolaget att kommunen har frångått föreskrifterna vid utvärderingen av anbuden.

En förutsättning för att ett ingripande enligt LOU ska bli aktuellt är, förutom att ett av sökanden påpekat fel i upphandlingsförfarandet har kunnat

konstateras, att sökanden lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta (jfr bl.a. HFD 2013 ref. 53).

Bolaget har lämnat anbud i upphandlingen som inte uppfyller samtliga obligatoriska krav för kvalificering. Bolagets invändningar rörande bl.a. bristande transparens i utvärderingsmodellen och tillämpningen av denna rör vidare inte det krav som Bolaget inte förmått uppfylla.

Med hänsyn till det ovan sagda finner förvaltningsrätten att Bolaget inte förmått visa att det, trots att dess anbud rätteligen förkastats i upphandlingens kvalificeringsfas, drabbats av eller riskerat att drabbas av någon individuell skada i LOU:s mening, till följd av vad som anförts rörande bl.a. angiven utvärderingsmodell och tillämpningen av densamma. Grund för ingripande mot upphandlingen enligt LOU föreligger därmed inte med anledning av vad Bolaget anført i detta avseende.

Ramavtal

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om aktuella avtal är att betrakta som ramavtal.

Ramavtal definieras i 2 kap. 15 § LOU som ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod. Enligt 5 kap. 3 § LOU får ett ramavtal löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

Av punkten 1.2 förfrågningsunderlaget framgår att kommunen avser att teckna avtal med flera HVB om ca 150–200 boendeplatser. Vidare efterfrågar kommunen enheter som maximalt tillhandahåller ca 20 boendeplatser. Upphandlade verksamheter ska vara ett komplement till

redan avtalade boendeplatser och boendestöd. Av bl.a. punkten 3.5.1 framgår att antagen leverantör får ersättning för samtliga boendeplatser som kontrakt tecknats för. Ersättningen är väsentligt lägre för plats som inte är belagd.

I punkten 3.4 förfrågningsunderlaget anges dels att tilldelning av uppdrag grundas på en bedömning av vad som är ändamålsenligt och lämpligt utifrån ungdomens bästa och behov, dels att beställaren förbehåller sig rätten att i speciella fall, utifrån barnets/ungdomens behov, anlita andra HVB än de som avtal tecknats med. Enligt punkten 3.8 är det kommunens socialkontor som ska besluta om placering och uppdrag till utföraren.

Förfrågningsunderlagets lydelse ger vid handen att omfattningen av uppdraget till respektive HVB till stor del lämnats oreglerad mellan parterna och att avrop ska kunna ske löpande under avtalsperioden. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att aktuella avtal utgör ramavtal. Att ersättning lämnas för samtliga platser som omfattas av respektive avtal medför, till följd av den väsentligt lägre ersättningen för outnyttjad plats, ingen annan bedömning. Därmed är den möjliga avtalstiden på sex år för lång eftersom det inte har kommit fram att det finns särskilda skäl.

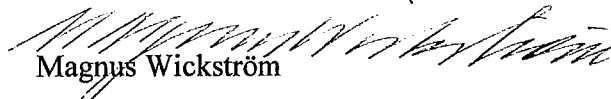
På grund av den för långa avtalstidens konkurrensbegränsande effekter riskerar Bolaget att lida skada.

Slutsats

Det fel i upphandlingen som konstaterats ovan innebär att kommunen har brutit mot bestämmelse i LOU och har medfört att Bolaget kan komma att lida skada. Upphandlingen ska därför göras om eller rättas. Eftersom felaktigheten är att hänföra till upphandlingens konkurrensuppsökande skede finner förvaltningsrätten att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU).

Magnus Wickström
Rådman

Föredragande har varit Robert Larsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom **tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.